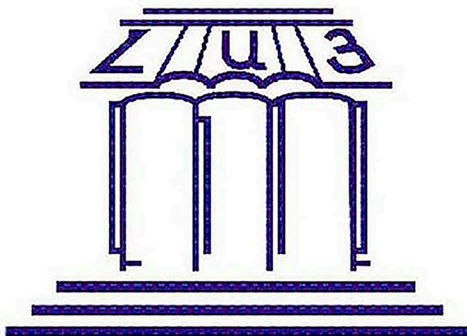

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

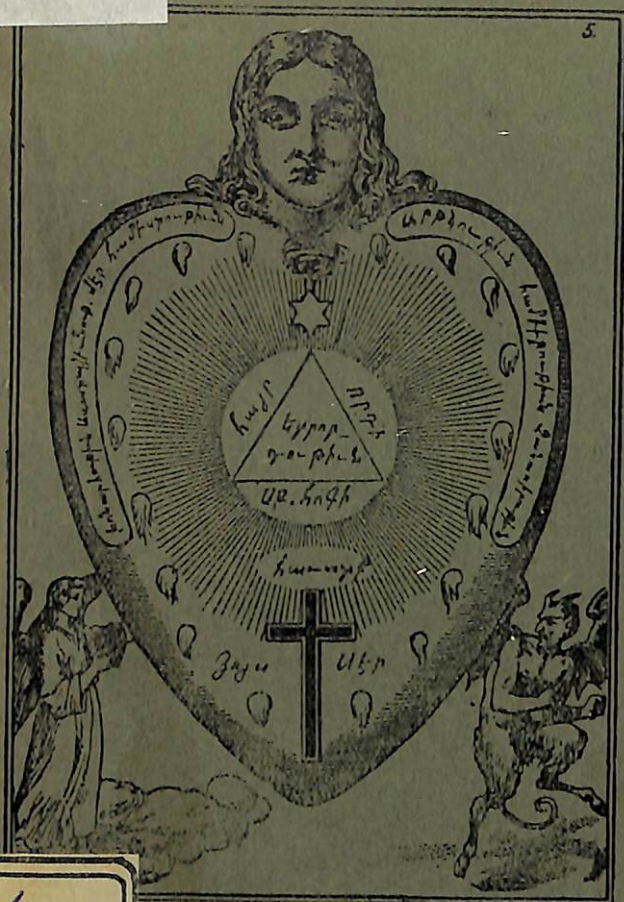
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

4925

ԲԴՈՒՆ ՄԻՐՏԸ

24

Մ-35

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԶՈՒՆ

ԿԱՄ

ՍԱՏԱՆԱՅԻ ԲՈՅՆ

ՅԱՍԸ ՊԱՅԱՆԵՆԵՐՈՎ, ՊԱՐԶՈՒՄԸ

1931

24
17-35

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱԳՐԱՆԻՑ
11 OCT 2009

ՄԱՐԴՈՒՆ ՍԻՐՏԸ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՏՈՒՆ

ԿԱՄ

ՍԱՏԱՆԱՅԻ ԲՈՅՆ

ՏԱՍԸ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ ՊԱՐԶՈՒԱԾ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊՈՐՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

1930

25 JUN 2013

4925

ՏՊԱՐԱՆ ՍԷԼԱՄԷՔ
ԴԱՆԻԷԼ ՕԶԱՆՆԵՍԵԱՆ

63/97-67

ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԽՕՍՔ

Այս գիրքը նախ Ֆրանսերէն գրուեցաւ: Յետոյ 1734է սկսեալ Գերմաներէնի և ուրիշ լեզուներու թարգմանուելով Քրիստոնեայ աշխարհի մէջ շատ տարածուեցաւ:

Այս գիրքը տասը պատկերով կը ներկայացնէ մարդուն ներքին վիճակը, կամ Քրիստոնէական կրօնքի հետեւողին սրտին մէջ Աւետարանի տեսակէտով տեղի ունեցող բարոյական փոփոխութիւններն ու զարգացումները:

Գիրքին բուն անունն է «Մարդուն Սիրտը»: Սակայն թարգմանիչներն առ հասարակ ընտրեցին կոչել զայն «Հոգիի Հայելի», «Ներքին Հայելի», և «Ներքին Վիճակի պառկեր»:

Իսկ մենք կը պահենք գիրքին նախնական անունը, «Մարդուն սիրտը»:

Յիսուս Քրիստոս և անոր աշակերտները քարոզեցին թէ Աստուած իր թագաւորութիւնը հաւատացեալներու և բարեպաշտներու մէջ կը հաստատէ և անոնց մէջ կը բնակի իբր իր տան մէջ: Այսինքն Աստուած իր Սուրբ Հոգիով կը կենդանացնէ ու կը սրբէ հաւատացեալները և անոնց մէջ բնակելով կը լեցնէ զանոնք Աստուածային զօրութեամբ, երկնային խաղաղութեամբ ու յաւիտեանական կեանքով:

Սատանայ ալ չարերու և անհաւատներու մէջ հաս-
տատուելով չարութիւն կը գործէ և զանոնք թշուառ
ու յաւիտեանապէս դժբախտ կ'ընէ։ Ինչպէս Յովհ. Ը-
գլխուն մէջ գրուած է. «Եթէ Սատուած ձեր Հայրը ըլ-
լար, պիտի սիրէիք զիս. վասն զի ես Սատուծմէ ելայ
ու եկայ. և ոչ թէ ես ինքիրմէս եկայ, հպա ան զիս
զրկեց։ Ինչո՞ւ դուք իմ խօսքերս չէք հասկնար. անոր
համար որ չէք կրնար իմ խօսքս մտիկ ընել։ Դուք ձեր
հօրմէն Սատանայէ էք. ու ձեր հօրը Եղծանքը կ'ու-
ղէք ընել, ան սկիզբէն հետէ մարդասպան էր, և ճշ-
մարտութեան մէջ չկեցաւ, վասն զի անոր ներսիդին
ճշմարտութիւն չկայ, երբ ան ստութիւն խօսի բուն
իրեննեւնէն կը խօսի, քանզի ինք ստախօս է և անոր
հայրը։ Բայց որովհետեւ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ,
ինծի չէք հաւատար։ Զեղմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմա-
նել մեղքի համար. իսկ եթէ ես ճշմարտութիւն կը
խօսիմ, ինչո՞ւ ինծի չէք հաւատար։ Ան որ Սատուծմէ
է, Սատուծոյ խօսքերը մտիկ կ'ընէ. դուք անոր հա-
մար մտիկ չէք ըներ, որ Սատուծմէ չէք։»

Յովհաննէս առաքեալ իր առաջին թուղթին Գ. գլը-
խուն մէջ կ'ըսէ, «Ան որ մեղք կը գործէ, Սատանայէ
է, վասն զի Սատանայ սկիզբէն ի վեր կը մեղանչէ,
ատոր համար Սատուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, որ Սա-
տանայի գործերը քակէ։»

Գալով պատկերներուն մեկնութեան, գիրքին մէջ
գտնուող տասը պատկերներուն մէջ սիրտ մը և դէմք
մը մարդուս ներքին վիճակը կը յայտնեն։ Սրտին, որ
բարիին բնակարանը և կամ չարին բոյնն է, վիճակը
ցուցնելու համար սիրտ մը և դէմք մը նկարուած է։
Դէմքը ներքին վիճակը յայտնող հայելի մ'է։ Մարդու

մը դէմքին նայելով՝ չափով մը կը հասկնանք թէ ի՞նչ
տեսակ հոգի կը կրէ։

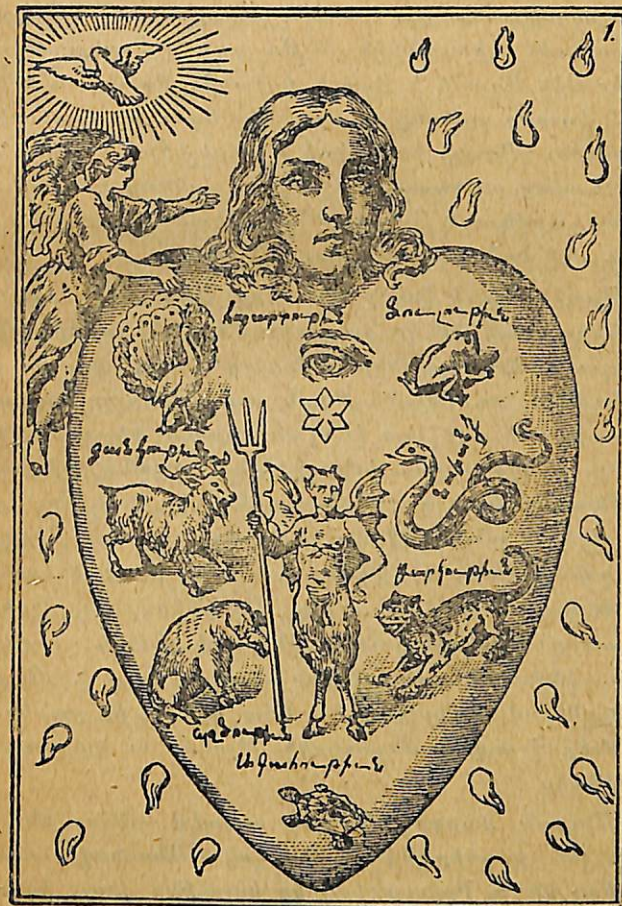
Ուստի, սիրելի ընթերցող, այն պատկերներուն
նայելու պահուն, քու սրտիդ ալ նայէ և հոգեւոր վի-
ճակդ ուշադրութեամբ դիտէ, որպէս զի հասկնաս թէ
ի՞նչ է վիճակդ, Յիսո՞ւս թէ Սատանայ կը տիրէ քու
մէջդ, Սատանայի՞ գերի ես թէ Սատուծոյ ազատ Որդի։
Լրջօրէն խորհէ և անկեղծօրէն խոստովանէ թէ ի՞նչ
գիրքի մէջ ես Սատուծոյ առջեւ։ Դուն սիրտերը և երի-
կամունքները քննող, ամէն բան տեսնող ու զիտցող
Սատուծոյ առջեւ կեցած ես, որմէ ոչ մէկ բան ծածուկ
կը մնայ։ Եթէ չար բան մը կայ քու մէջդ, զղջա, բայց
մի վնասիր, լիովին խոստովանէ և Յիսուսի դարձիր։
Ան քու ալ Փրկիչդ է, և քեզի համար աշխարհ եկաւ։
Ան պատրաստ է քեզի համար ալ Սատանայի գործերը
քանդել, քեզ անոր տիրապետութենէն ազատել և իր
յաւիտեանական թաղաւորութիւնը տանիլ։ Ան կարող է
քեզի զօրութիւն տալ որ այլեւս Սատանայի չհպատակիս
և մեղքի չծառայես, այլ ճշմարտապէս ազատ ըլլաս։

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՒՆ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՏԿԵՐ Ա.

Այսպէս է սիրտը աշխարհային մարդուն, որ այս աշխարհի, այսինքն ապստամբօրէն դործող ցանկութիւններու իշխանին, ոգիով կ'ապրի ու մեղքի անձնատուր կ'ըլլայ (Եփես. Բ-2): Անոր դէմքին վրայ ծաղրի արտայայտութիւն մը կայ: Բանի տեղ չդնենք մեղքը, և բա՛ն մեղք չհամարիր: Չար սրտի մը փափաքները կատարելու համար ամէն բան ընել յարմար կը համարի: Աստուծոյ, յաւիտենականութեան և դատապարտութեան վրայ ընաւ չխորհիր:

Սրտին մէջ Սատանայ կայ և եօթը մահացու մեղք, որ կը պատկերացուին անոր իշխանութեան տակ գլուխուղ եօթը անասունի ձեւով: Սիրամարգը, իր տարածուն թեւերով միւս կենդանիներուն առջև պարծելուն ու մեծութիւն ծախելուն համար հպարտութեան նշան է: Շատեր անոր պէս, իրենց ձիրքով, խելքով, հարստութեամբ և կամ գեղեցկութեամբ ուրով անարժանաբար օժտուած են Աստուծմէ, ուրիշները գերազանցելով կ'արհամարհեն զանոնք: Էջը հեշտասէր կենդանի է և կը ցուցնէ պղծութիւն ու անպատուութիւն, խոզն ալ՝ անժուժկալութիւն, շոյալութիւն, որկրամոլութիւն, արբեցութիւն և նման պղծութիւններ: Մուկը, որ կիրքով ու ազահութեամբ միշտ ճամբայ կը փորէ գետնին տակ, ազահութեան օրինակ է: Աշխարհի ստացուածներով չզոհանար, և կիրք ու անկէ յառաջ եկող միւսներ կը ներկայացնէ: Գայլը վայրենի, յօշոտիչ կենդանի է և մարդկային բարկու-

Ներքին միմսկն անոր, որ մեղքի կը ծառայէ և քոյ
կու սայ որ իր մեջ Սատանայ իշխէ:

թեան, ատելութեան ու թշնամութեան նշան է վառնալի բարկութեամբ վրէժ առնել ուղղորդելու ընթացքը այս յօշոտիչ կենդանիին ընթացքէն տարբերութիւն չունի: Օձը Աղամի և Եւայի երջանկութեան նախանձելով խաբեց զանոնք ու պատճառ եղաւ որ դրախտէն վճռուեալն: Ուստի նախանձի և ուրիշներու կործանման համար աշխատողի ճշմարիտ օրինակ է: Կրիան կամաց շարժելուն համար ծուլութեան և բարի գործերու մէջ ծանրաշարժ ըլլալու նշան է:

Սրտին դրսի կողմը գտնուող Սբ. Հոգին աղաւնիի կերպարանքով կը ցուցուի: Ինք թէև սրտին մէջ մտնելու ճամբայ չգտներ, չթողար սիրտը, այլ իր ուղորմութեան ու յայտնութեան շողերով կը շրջապատէ զայն: Սրտին մէջ այս կենդանիներուն ներկայութեանէն կը հասկցուի որ ամբողջովին Սատանայի իշխանութեան տակ ու մեղքի խաւարին մէջ է, և Սբ. Հոգին չկրնար անոր մէջ մտնել: Հրեշտակը կամ Յիսուսի ողորմութիւնը կը ջանայ Աստուծոյ խօսքով համոզել և կամ երկնային ուրիշ միջոցներով արթնցնել մեղաւորը: Սակայն չուզեր ան մտիկ ընել և չհամոզուիր, ինչու որ ամբողջովին անզգայ եղած և մեղքի հաճոյքներով գինովցած է: Ահա այս է իր ցանկութիւններով ապրող մեղաւորին թշուառ ու սարսափելի վիճակը:

Ո՛րքան մարդիկ կան որ այսպէս անհոգ են ու բնաւ չեն խորհիր թէ վտանգ կայ: Անունով հաւատացեալ են և Բրիտանոնայ կը կոչուին: Բայց իսկապէս մեղքի ծառայ են և Սատանայի գերի: Անունով ողջ են, բայց իրապէս մեռած:

ԱՂՕԹՔ

Ով ողորմած Աստուած ու Փրկիչ, դուն իմ թըշուառ ու մեղաւոր սրտիս նայէ քու անսաման գուլթով: Հոգիիս անքերը լուսաւորէ երկնային լոյսիդ ճառագայթներով: Խաւար սրտիս մէջ լոյս մը վառէ, որպէս զի տեսնեմ և գիտնամ ներքին վիճակս: Աղատէ զիս այս ցաւալի վիճակին բերող ամէն բաներէ: Ով ամենակարող Փրկիչ, զիս պահէ, պահպանէ, որպէս զի այլեւս կամաւ չմեղանչեմ ու սիրտս այս անիծեալ թշնամիին բոյն չդարձնեմ: Վախցուր զիս սախօսքերովդ. «Ան որ մեղք կը գործէ՝ մեղքի ծառայ է, և Սատանայէ է», և «ի՛նչ չարութիւններ ունենամ, սիրտս ալ այնչափ չար ոգիներով պիտի պըղծուի:»

Ով ամէն բանի արարիչ Աստուած, դուն իմ սիրտըս քեզի համար ստեղծեցիր: Ես ի՞նչպէս տամ զայն որ Սատանայի բոյն ըլլայ: Ամենակարող տէր, ազատէ զիս Սատանայի իշխանութենէն և մաքրէ մեղքի արատներէն, մեղաւոր սիրտս հանէ ինծմէ, և իմ մէջս քեզի ընդունելի բնակարան ըլլալու ու քու սուրբ անունդ փառաւորելու յարմար նոր ու մաքուր սիրտ մը ստեղծէ:

Աստուծոյ և Յիսուսի ողորմութիւնը ներկայացնող հրեշտակը մեղաւորին առջև կը դնէ մեղքին վախճանն ու վարձքը, այսինքն սուտ, դատապարտութիւն ու մահ: Կը համոզէ զայն Աստուծոյ խօսքով. «Մի խառուիք. ոչ պոռնիկները, ոչ կռապաշտները, ոչ շնացողները, ոչ իգացեալները, ոչ արուագէտները, ոչ գողերը, ոչ ագահները, ոչ գինովները, ոչ նախատողները և ոչ յափշտակողները Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի չժառանգեն»: «Բարկութիւն ու սըրտմտութիւն պիտի ըլլայ ամէն մարդու վրայ որ չար կը գործէ»:

Մեղաւորը խղճէն խայթուելով կը մտածէ և սրտին նայելով կը տեսնէ թէ մեղքով ու քարշիւի բաներով լեցուն է: Այդ պահուն սրտին վրայ շողացող լուսով մը կը տեսնէ մեղքի գարշութիւնը և զղջալով կ'ատէ զայն, կը զզուի անկէ և կը փափաքի անկէ ազատիլ: Սակայն անոր զօրութիւնը և իր տկարութիւնն ու մեղանչելու հակամթտութիւնը զգալով սրտին խորէն կ'աղաղակէ, «Ի՜նչ խղճալի մարդ եմ ես, ո՞վ զիս պիտի ազատէ այս մահացու մարմինէն»: Աստուծոյ ողորմութիւնն ալ Յիսուս Քրիստոսով կը պատասխանէ անոր, և Հոգին Սուրբ կ'ոտրած ու ապաշխարող սրտին մօտենալով Աստուածային սիրոյ ճառագայթները կը սփռէ ու լոյս ու զօրութիւն կը պարգեւէ անոր: Եւ երբ Սբ. Հոգին լոյսը սրտին վրայ կը ծագի ու ողորմութեան ճառագայթները կը սփռուին հոն, Սատանայ իր տգեղ հետեւորդներով փախչիլ կ'սկսի և մեղք ներկայացնող զգուշիւ այն կենդանիները կ'անհետանան:

Հարկաւ խաւարը կը փախչի այն տեղէն ուր լոյս

Ապաշխարելով մեղքե փախչիլ սխտող մարդուն
սրտին վիճակը

կը ծագի, ինչպէս գիշերը կը կորսուի երբ ցորեկ կ'ըլլայ: Ողորմութիւնը լոյս է, մեղքը՝ խաւար ու գիշեր: Երբ մեղաւորը կ'սկսի մեղքը ատել, Սատանայ կը ստիպուի անկէ փախչիլ: Անոր ազդեցութիւնը մեղքի մէջ է միայն, խաւարի մէջ միայն: Մեղքի միջոցով միայն կ'ազդէ մարդոց սիրտերուն: Մեղքի սէրն է որ սրտին բանալին անոր կը յանձնէ: Չարութեան հակումն է որ սրտին դուռը կը բանայ անոր: Իսկ Սատուծոյ և բարութեան սէրն ու մեղքի ատելութիւնը չթողուր որ սրտին մէջ մտնէ Սատանայ և կը հալածէ զայն:

Ով հոգիներ, սիրեցէք լոյսը, ատեցէք չարութիւնը, դէմ դէք չարին: Հակառակեցէք, և Սատանայ կը փախչի: Գոցեցէք ձեր աչքերը աշխարհի, մեղքի և ամէն չար փափաքներու դէմ: Ձեր սիրտը Սուրբ Հոգիին լոյսին առջեւ բացէք: Թող անոր ճառագայթները լուսաւորեն ձեր սիրտը: Ան կը վանէ ձեր սրտէն մեղքը, խաւարը, Սատանան և դժոխքը: Ուշադրութեամբ քննեցէք ձեր սիրտը, որպէս զի հոն ծածկուած ամէն ստորին մեղք տեսնէք ու զգուիք անկէ: Բացէք ձեր սիրտը Աստուծոյ լոյսին առջեւ. որ շարունակ կը սպասէ ներս մտնելու համար: Բացէք, որպէս զի մտնէ հոն և լուսաւորէ ու կենդանացնէ ձեզ: Աստուածային այն լուսով ամէն չար կենդանի, ամէն արատ ու բիծ և մեղքի ստուերն իսկ պիտի տեսնէք, և տկարներու զօրութիւն տուող Աստուծոյ ողորմութիւնը պիտի ազատէ ձեզ:

ԱՂՕԹԻՔ

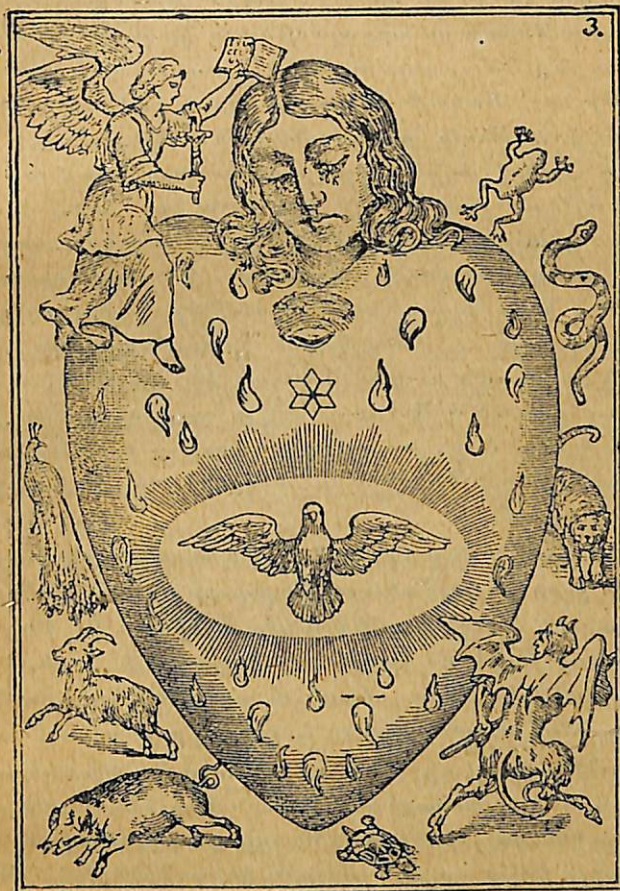
Ով Աստուած, որ լոյսի և կեանքի աղբիւրն ես, միայն դուն կրնաս և հոգիիդ լոյսը կրնայ ինծի ցուց-

նել մեղքին ստորնութիւնն ու տգեղութիւնը: Կեանքի լոյսը շնորհէ իմ խաւար հոգիիս որպէս զի ես տեսնեմ ու ապրիմ: Դուն չես ուզեր որ մեղաւորը կորսուի և չես ուզեր ալ որ ես կորսուիմ: Դուն կենդանի ես և կ'ուզես որ մեղաւորը քեզի դառնայ ու ապրի: Արդ ինծի ցուցուր զիս կուրացնող, բարոյապէս մեռցնող ու Սատանայի գերի դարձնող մեղքը: Տուր ողորմութիւնդ զոր բոլոր մեղաւորներուն խոստացաւ Յիսուս Քրիստոսով, որպէս զի սրտիս ազդէ ու զայն խոցէ բուժիչ ցաւերով ու զղչումներով, և մեղք, մահ ու Սատանայ ինծմէ փախչին, Սբ. Հոգիիդ տեղ բացուի սրտիս մէջ, ու քու սիրոյդ, հրամաններուդ և ամէն բարութեան համար փափաք արթննայ ծոցիս մէջ և այլեւս չթողում որ մեղքը տիրէ անդամներուս մէջ և այլեւս Սատանայ չկուրացնէ և փորձութեան չտանի զիս: Տուր որ պարզ ու յայտնի կերպով զգամ թէ մեղքի մէջ փրկութիւն չկայ բնաւ, բնդհակառակն մեղք գործողը մեղքի ծառայ և դժոխքի ու խաւարի դաւանի է: Շնորհէ որ յաւիտեան չմոռնամ սա քու խօսքդ թէ չարը երբեք չկրնար քու առջեւդ կայնիլ, ամբարիշտը չկրնար քու թագաւորութիւնդ մտնել: Թերեւս յաւիտեանական մահ, սոսկալի վճիռ ու յաւիտեանական դատապարտութիւն կ'սպասեն բոլոր չարագործներուն: Շնորհէ որ ամէն մեղքի համար զղջամ ու խոստովանիմ կատարեալ անկեղծութեամբ և ամէն մեղքէ ու չարութեան նմանող կամ չարութիւն յիշեցնող ամէն բանէ հրաժարելով քեզի դառնամ բոլոր սրտով, և ամէն չարութեանէ սրբուելով խաւարի իշխանութեանէն ազատիմ ու քու գթոյդ, լոյսիդ և հաղորդութեանդ ու հաճութեանդ արժանանամ: Ամէն:

Մեղաւորը զինք այսչափ ժամանակ ապաշխարութեան առաջնորդող Աստուածային ողորմութեան ու շնորհին չնայելով անդգայ և անտարբեր մնալուն գղջումի արցունքներ կը թափէ կոտրած սրտով, և հոգեւին կ'զգայ դառնապէս թէ միշտ և սոսկալի կերպով արհամարհած ու մերժած է անոր մեծ սէրը և շնորհքը և Աստանայի հպատակած:

Աստուծոյ ողորմութեամբ այս վիճակին հասած մարդու մը համար կը ճշմարտուի Սբ. Գրոց սա խօսքը. «Տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց սիրտը կոտրած է, ու հոգիով խոնարհածները կ'ապրեցնէ:» (Սաղ. Լգ. 18): Ուրիշ խօսքով, շնորհքը կու գայ անոր սրտին առջև ու կը ցուցնէ խաչուած Յիսուսը և Սբ. Աւետարանը: Կը քարոզուի փրկութեան աւետարանը, թէ Յիսուս աշխարհ եկաւ մեղաւորները փրկելու և երջանիկ ընելու համար, թէ մեղաւորներու համար մեռաւ ու անոնց մեղաց թողութիւն և յաւիտենական կեանք ապահովեց: Յիսուս Քրիստոսով թողութիւն, փրկութիւն ու կեանք և յաւիտենական երջանկութիւն կը խոստացուի սրտով խոնարհներուն:

Մեղաւորը հաւատքով, խոնարհութեամբ ու անկեղծութեամբ կ'ընդունի այդ խոստումը: Սաչուած Յիսուս անոր կ'զգացնէ իր կեանքը, իր մահը և ծառայութիւնը: Մեղաւորը կենդանի հաւատքով կը հաւատայ թէ խոստումն ամբողջովին կատարուած է իրեն համար, ինք փրկուած է ձրի շնորհքով: Յիսուսի բոլոր հաւատացողներուն նման Հոգին Սուրբ առած է և Հոգին Սուրբ իր հոգիին վկայութիւն կու տայ թէ ներուած են բոլոր իր մեղքերը և ինք Աստուծոյ որ-

Յիսուսի և Աւետարանի հաւատացող և Սբ. Հոգիով շրջած մեղաւորին ներքին վիճակը:

դի եղած է, ինչու որ Սբ. Հոգին խաղաղութեամբ, ուրախութեամբ ու արդարութեամբ կը լեցնէ իր սիրտը և ինք ճշմարտապէս մտած է Աստուծոյ թագաւորութիւնը: Սակայն արցունք կը թափէ դարձեալ, բայց գոհութեան արցունքներ են: Զինք փրկող ու զինք Հոգիով լեցնող Տէրոջ յանձնուելուն համար ուրախութեան արցունքներ են, ինչու որ մարմինն ու հոգին կենդանի Աստուծով կ'ուրախանան և սրտին մէջ աստղը կը փայլի, հաւատքը կենդանի հաւատք եղած է և իր փրկութեան թշնամիները — այն ստորին կենդանիները — Սատանայ և իր հետեւորդները, ամէնն ալ սրտէն դուրս հանուած են: Այսպիսիներու համար ըսուած է Ա. Կոր. Զ. 11ի սա խօսքը. «Դուք... այսպիսիներ էիք, բայց լուացուեցաք... սրբուեցաք... արդարացաք Տէր Յիսուսի անունով ու մեր Աստուծոյն Հոգիով:»

Ո՛րքան փառաւոր, երջանիկ և ուրախարար է այսպիսի շնորհքի արժանացող մեղաւորի սրտին վիճակը: Այնպիսին կ'ուզէ երգ երգի ետեւէ երգել: Իր Փրկչին ու անոր շնորհքին համար անսկարագրելի ուրախութեան մէջ է: Անոր սիրոյն ու ողորմութեան համար անսահման զարմանք ունի և չդադրիր գոհանալէ:

Սակայն պէտք է այս բոլոր ուրախութիւններուն մէջ դարձեալ խոնարհ ու արթուն մնալ: Այսինքն, այլ ևս փրկուեցայ, ինծի բան մը չըլլար՝ խորհելով անհոգ չկենալ: Ինչու որ այն ստորին կենդանիները — մեղքերը — թէեւ սրտէն հանուեցան, թէեւ Սատանայ իր ազդեցութիւնը կորսնցուց, սրտէն շատ հեռու չգացին: Սատանայ գիշեր ցորեկ կը հսկէ, որպէս զի նորէն իր հետեւորդներով դառնայ հոն, ուրկէ ելաւ: Ան իր տեղը

կորսնցնելուն համար աւելի եռանդով պատենութիւն կը փնտռէ հոն վերադառնալու: Ուստի արթուն կեցե՛ք և աղօթք ըրե՛ք:

ԱՂՕԹՔ

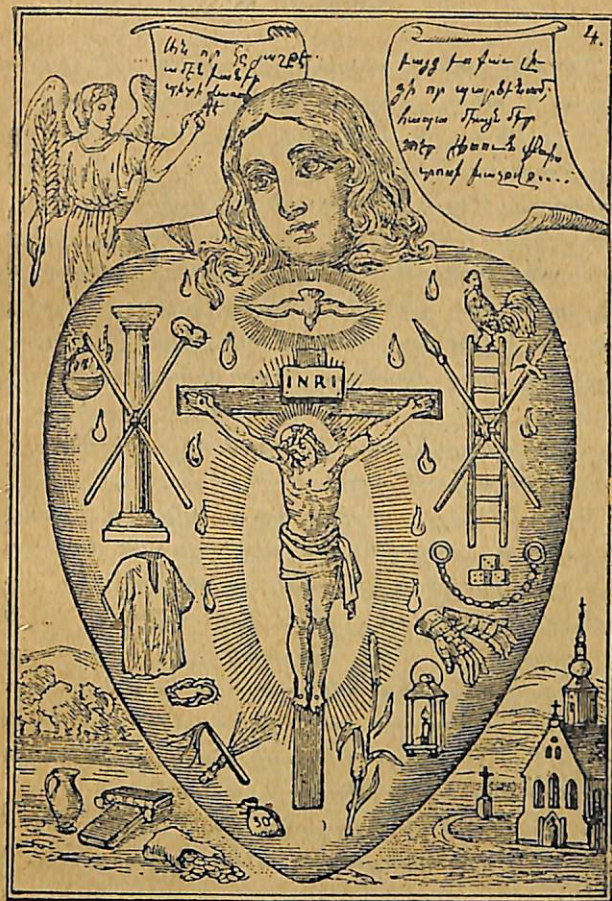
Ով ճշմարիտ Փրկիչ, ես քու սիրոյդ համար ի՞նչ պէս ուրախանամ ու քու փառաւոր ու երջանկարար աւետարանիդ համար ի՞նչպէս գոհանամ որ բաւական ըլլայ: Դուն ինծի քու արիւնովդ քաւութիւն ըրիր և իմ մեղքերուս թողութիւն շնորհեցիր: Դուն ինծի Սուրբ Հոգիին գրաւը տալով կնքեցիր զիս մինչեւ փրկութեան օրը (Բ. Կոր. Ա. 22): Ո՛հ, կենդանացու իմ հաւատքս: Միշտ աւելի լուսաւորէ մտքիս աչքերը, որպէս զի լաւ սորվիմ գանձերը, նուիրական հոգիները, երկնային բոլոր այն ողորմութիւնները, զոր չարչարանքիդ և մահուանդ միջոցով ստացար ու աւետարանովդ ինծի մատուցիր:

Ո՛հ, ի՞նչ շնորհներու արժանացուցիր զիս: Երջանիկ ու անկարօտ ըրիր զիս: Առաջ Սատանայի բոյն էի, հիմա Սուրբ Հոգիին բնակարան եմ: Առաջ մեղքի գերի էի, հիմա Աստուծոյ որդի եմ: Առաջ պիղծ ոգիներու բնակարան էի, հիմա հրեշտակներու օթեւան եմ: Առաջ իմ մէջս մեղք կը յորդէր, Սատանայ կ'իշխէր, հիմա Աստուծմէ պարգեւուած Սուրբ Հոգիով ուրախութիւն, խաղաղութիւն և արդարութիւն կ'զգամ: Փրկութեան թշնամիները փախան, զիս մեղքի ու Սատանայի գեւորութեան մէջ պահող չղթաները խորտակուեցան, և ես ազատ եմ, ողորմութիւն գտայ, շնորհքի արժանացայ: Ո՛հ, ես ի՞նչպէս գոհանամ քեզմէ, լեզուս քեզի փառք ու գովութիւն թող մատուցանէ:

Միայն մէկ բան կը խնդրեմ, որ սիրելի Փրկիչ:

Չիս մի թողուր և ձեռքդ ինձմէ մի քաշեր, ով փրկիչ Սատուած իմ, Պահէ սիրտս որ անունէդ վախճամ (Սաղ. 92. 11): Պահէ զիս որ երբեք չքնանամ, այլ միշտ արթուն մնալով զգոյշ ըլլամ, որպէս զի Սատանայի դարանը և մեղքի թակարդը չիյնամ: Թող քու շնորհդ հաստատէ իմ սիրտս, որպէս զի միշտ ատեմ մեղքը և անկէ փախչիմ իբր դժօխքէն: Դուն զիս ազատ ըրիր, մի թողուր որ նորէն գերի ըլլամ: Դուն զիս քեզի համար սրբեցիր, պահէ պահպանէ որ նորէն չպղծուիմ: Սիրտս Սուրբ Հոգիին և խաղաղութեան, ուրախութեան ու արդարութեան բնակարան ըլլայ: Ամէն:

Յիսուսի ձեռամբ ստացուած արդարութեան միջոցով
Աստուծոյ հետ հաշտուող եւ խաչուած Հիսուսէ զոս
նեւէ բան չգիտցող մարդուն ներքին վիճակը:

Շնորհք գտնող մեղաւորին սրտին մէջ խաչուած Յիսուսը և անոր չարչարանքի նշաններէն դատ բան մը չերեւիր: Ինչու որ Սբ. Հոգին կը վարէ այն սիրտը և կը թաքաւորէ անոր մէջ: Այն սիրտը Սբ. Հոգիին առաջնորդութեան յանձնուած է, և խաչին վրայ Յիսուսի անձնուերացութիւնը ու չարչարանքը յիշելէ, և անոր փրկագործութեան ո՛րքան սուղի նստիլը մտածելէ դատ ուէ բանով չխանդավառիր: Անոր բուն զբաղումն է Յիսուսի մահը միտք բերել և անոր չարչարանքին վրայ մտածել: Պօղոս առաքեալի հետ կ'ըսէ. «Քաւ լիցի որ պարծենամ, հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչով, որով աշխարհ ինծի խաչը ելած է, ես ալ աշխարհի» (Եփես. 2. 14):

Սբ. Հոգիին առաջնորդութեամբ իր միջնորդին մահուան ու չարչարանքին մէջ այնքան մխիթարութիւն ու զօրութիւն կը գտնէ որ ամբողջովին կը լըցուի Անով ու կը գոչէ. «Եթէ Աստուած մեր կողմն է, ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ: Ան որ իր Որդւոյն չխնայեց, հապա մեր ամէնուն համար մատնեց զայն, ալ ի՞նչպէս անոր հետ ամէն բաներ մեզի չպարգեւեր» (Հռով. Բ. 31, 32): Յիսուսի մահն ու չարչարանքը Աստուծոյ հայրական սիրոյն գրաւականն է անոր համար, «Աստուած Քրիստոսով» զայն «իրեն հետ հաշտեցուց և» «յանցանքները» անոր «չսեպեց» (Ս. Կոր. Ե. 19):

Ասոր համար անոր Աստուծոյ հաւատալուն, յաւիտենական այն սիրոյն ապաւինելուն հիմը խաչուած Յիսուս է: Ինչու որ Հայր Աստուած, որ յաւիտենական իր սիրոյն համար հաճեցաւ իր միածին Որդին այսպի-

սի չարչարանքի մատնել որպէս զի մենք փրկուինք, ալ ի՞նչ պիտի խնայէ մեզի: Եւ որովհետեւ հաւատացեալը այսպէս կ'արժանանայ խաչուած Յիսուսի փրկութեան և Յիսուս կը բնակի իբր Աստուծոյ պարգեւը անոր սրտին մէջ, այն հաւատացեալը Յիսուսի մէջ ոչ միայն ամէն մխիթարութիւն կը գտնէ, այլ և ամէն զօրութեան ու արդարութեան եղական աղբիւրը: Անոր սա հաւատքը թէ Յիսուս մարդոց սիրոյն համար մինչև խաչի մահը յանձն առաւ՝ աշխարհային ամէն վայել և երկրաւոր ու անցաւոր ամէն փառք ու հարստութիւն ոչինչ համարիլ կու տայ: Անոր այնպէս կը թուի թէ խաչուած Յիսուս միշտ սապէս կ'ըսէ, «Եթէ Կ'ուզես իմ ետեւէս գալ և իմ աշակերտս ըլլալ, խաչըդ առ, անձդ ուրացիր և ետեւէս եկուր» (Մատ. 2. 24), ինչու որ «ան որ իր խաչը չ'առնէր ու իմ ետեւէս գար, ինծի արժանի չէ» և ինծի աշակերտ չկըրնար ըլլալ (Մատ. Ժ. 38): Այս պատճառով անոր փաճաքը կ'ըլլայ Յիսուսը ներկայացնել: Սրբութեան ու բարեպաշտութեան ետեւէ կ'ըլլայ ինչու որ գիտէ թէ առանց ասոր ոչ մէկը պիտի տեսնէ Տէրը (Եբր. ԺԲ. 14):

Այսպէս ինքզինք կը մաքրէ աշխարհի և հոգիի ամէն անմաքրութենէ և Աստուծոյ երկիւղով կը ջանայ Սրբութեան մէջ զարգանալ (Բ Կոր. Է. 1) և միշտ կ'աղօթէ հոգիով (Եփես. 2. 18): Բարերարութիւնը և կաթօտեալներու հաղորդակցութիւնը չմոռնար (Եբր. ԺԳ. 16), վասն զի գիտէ թէ «Աստուած այնպիսի պատարագներու կը հաւնի» Կ'ուրախանայ որ Յիսուսի համար կը նախատուի, կը հարստահարուի, կը չարչարուի ու կ'արհամարուի, ինչու որ գիտէ թէ Յիսուսի հետ

չարչարուելով Յիսուսի հետ ալ պիտի փառաւորուինք, վերջապէս մեզ սիրող ու մեզի համար իր անձը մատնող Տէրոջմով ամէն բանի պիտի յաղթենք, և պայքարին մէջ յարատեւողն՝ որո խոստացուած վարձքը դիտելով կը վազէ, և «Ան որ կը յաղթէ, ամէն բաները պիտի ժառանգէ» խոստումը (Յայտ. ԻԱ. 7) միշտ աւանջին մէջ ունենալով ետեւի բաները կը մոռնայ և դէպ առջեւի բաները, այն է՝ Աստուծոյ երկնային ու բարձր հրաւերին համաձայն Յիսուսով պատրաստուած յաղթութեան դէպ ի նշանակէտը, կը վազէ:

ԱՂՕԹԻՐ

Ով օրերի Փրկիչ Յիսուս, որ ինծի համար խաչուեցար, դուն զիս Աստուծոյ արդարութեան առջեւ անպարտ ըրիր: Ասկէ ետքը սրտիս մէջ դուն միայն պիտի երեւիս: Սիրտս քեզի միայն, քու չարչարանքիդ ու մահուանդ յիշատակին միայն, յատկացուած է: Իմ ամբողջ կեանքս քու կը է: Շնորհէ որ այն սէրը որով զիս սիրեցիր՝ ամբողջ հոգիիս, ամբողջ մտքիս ու խելքիս ազդէ, ամէն բանի մէջ ինծի իշխէ, զիս քու պատկերիդ փոխակերպէ, որպէս զի ամբողջովին քեզի նմանիմ և քու չարչարանքդ ու մահդ լիովին անձիս վրայ երեւին:

Շնորհէ որ քու անանցանելի գիտութեանդ համար փնտս ու ոչինչ համարեմ ամէն ինչ որ առաջ չա՛հ կը համարէի: Ամէն բարձր բան դուն եղիր իմ առջեւ: Դեռ մէջ դատ ամէն ինչ ոչինչ ըլլայ իմ քովս, որպէս զի ես քու արդարութիւնդ ստանամ և ոչ թէ օրէնքէն եղող անձնական արդարութեամբս, այլ քեզի հաւատալով ու Աստուծոյ ընդունելի արդարութեամբ ապաւինելով քու մէջդ մնամ, քեզ ու յարութեանդ զօրու-

թիւնը ու չարչարանքիդ հաղորդութիւնն զգամ և մահդ ներկայացնեմ մինչեւ այն օրը երբ պիտի կրնամ ըսել, «Քրիստոսի հետ խաչը ելայ, և ալ կենդանի եմ ոչ թէ ես, հապա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս» (Դադ. Բ. 20):

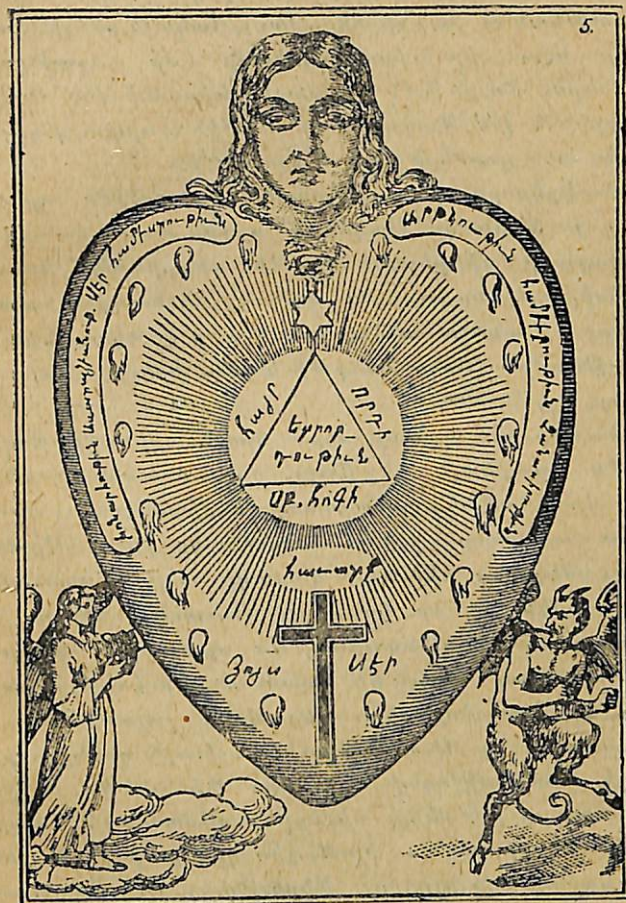
Այո, ով սիրելի Փրկիչ, շնորհէ որ ես միշտ քեզի նայիմ: Դուն ես որ իմ հաւատքս կատարելութեան կը հասցնես: Դուն քու հաճութեամբդ յանձն առիր խաչի նախատինքը կրել մեր փրկութեան համար: Դու կեանքդ իմ հոգիիս ամենաքաղցր սնունդն է: Դու խաչդ իմ զօրութիւնս է մեղքի դէմ պայքարի մէջ: Դու մահդ իմ ապաստանս է նեղութեան ու մահուան մէջ: Ամէն դժուարութեան ժամանակ աչքերս քեզի կ'ուղղուին: Ամէն տարակոյսի, վախի և խաւարի ժամանակ քու սէրդ իմ արեւս, ասպարս ու լոյսս է, իմ առջեւ դրուած ասպարէզի ընթացքը համբերութեամբ վազելու և յաղթելու զօրութիւն է: Ամէն:

ՊԱՏԿԵՐ Ե

Մաքրագործուած մեղաւորին սրտին մէջ հիմա կ'եւրեւի Սբ. Երրորդութիւնը. Հայրը, Որդին և Սբ. Հոգին: Ինչպէս Տէր Յիսուս Քրիստոս ըսաւ, «Ան որ զիս կը սիրէ, իմ խօսքս պիտի պահէ, ու իմ հայրս զայն պիտի սիրէ, և անոր պիտի գանք ու անոր քով օթեւան ընենք» (Յովհ. ԺԴ. 23): Յիսուսի արեամբ մաքրուած ու Աստուծոյ առջեւ անպարտ հանուած հաւատացեալին այսպիսի փառք ու պատիւ կը մատուցուի և ան իր անհուն գոհունակութենէն չափազանց կը սիրէ իր Փրկիչը ու կը պահէ անոր պատուէրները: Այս պատճառով յաւիտենականն Աստուած անոր մէջ կը բնակի, ինչպէս կ'ըսէ Պօղոս, «Ձէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար էք դուք, և Աստուծոյ հոգին ձեր մէջ բնակած է: Եթէ մէկը Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ, Աստուած զայն պիտի ապականէ, վասն զի Աստուծոյ տաճարը սուրբ է, որ դուք էք» (Ս. Կոր. Գ. 16, 17): Դարձեալ, «Դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն էք, ինչպէս Աստուած ըսաւ, թէ անոնց մէջ պիտի բնակիմ, ու անոնց մէջ պիտի քայլեմ, և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան» (Բ. Կոր. 2. 16):

Սրտին մէջ Ս. Երրորդութեան ներքեւ կ'երեւի Քրիստոսի խաչը: Քրիստոս իր խաչով մեզ Աստուծոյ հետ հաշտեցուց: Մեզմէ կը պահանջուի միայն Հաւատք, Յոյս և Սէր:

1. Սրտին ձախակողմը 7 առաքինութիւններուն առաջինն է խոնարհութիւն որուն օրինակը Սաղմոսնէրու գիրքին հեղինակ Դաւիթն է: Դաւիթ պատեարգմներու մէջ քաջութիւն ու զիւցաղնութիւն ցոյց

Կենդանի Աստուծոյ քնակարան եղող սրտով մարդուն
ներքին վիճակը:

տուեալ, և երբ Իսրայէլի թագաւորեց՝ շատ մեծ հարստութեան ու փառքի տիրացաւ: Սակայն աւելի նշանաւոր եղաւ իր խոնարհութեամբ (որ առաքինութիւններու մայրն է), ինչպէս կը տեսնուի թէ՛ Սաղմոսներէն և թէ՛ Թագաւորաց առաջին և երկրորդ գիրքերէն, ուր գործերը նկարագրուած են:

2. Երկրորդ կուգայ առատաձեռնութիւն որուն լաւագոյն օրինակը Սաղմոսի որդին Բոոսն է: Հին Կտակարանի գիրքերէն Հոռութի գիրքին մէջ Բոոսի ազգասիրութիւնը ու ազնուութիւնը, մանաւանդ առատաձեռնութիւնն ու անձնութիւնը կը նկարագրուի գովութեամբ: Բոոս Դաւիթի և մեր Փրկչին նախահայրերէն է:

3. Երրորդ կուգայ սէր, որուն օրինակը Յովհաննէս առաքեալն է, ինչու որ աւետարանին մէջ սիրոյ վրայ ամէնէն շատ խօսողը Յովհաննէս է: Ճշմարիտ հաւատացեալներուն սապէս կը գրէ. «Սիրելիներ, մէկզմէկ սիրենք, վասն զի սէրը Աստուծմէ է, ու ամէն ով որ կը սիրէ՝ Աստուծմէ ծնած է ու կը ճանչնայ զԱստուած: Ան որ չսիրեր՝ զԱստուած չճանչնար: Վասն զի Աստուած սէր է: Այս բանին մէջ Աստուծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի եղաւ, որ Աստուած իր միածին Որդին աշխարհ զրկեց, որպէս զի անոր միջոցով ապրինք: Այս բանին մէջ է սէրը, որ ոչ թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հապա որ ան մեզ սիրեց, ու իր Որդին զրկեց մեր մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու: Սիրելիներ, եթէ Աստուած մեզ այսպէս սիրեց, ուրեմն մենք ալ կը պարտաւորինք մէկզմէկ սիրել: Եթէ մէկզմէկ կը սիրենք, Աստուած մեր մէջ կը բնակի, ու անոր սէրը մեր մէջ

կատարեալ է: Աստուած սէր է. և ան որ սիրոյ մէջ կը բնակի, Աստուծոյ մէջ կը բնակի, ու Աստուած՝ անոր մէջ: Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը մէկզի կը ձգէ: Վասն զի վախը տանջանքի ենթակայ է. և ան որ կը վախնայ՝ սիրոյ մէջ կատարեալ չէ: Մենք զայն կը սիրենք, վասն զի առաջ ան մեզ սիրեց» (Ա. Յովհ. Դ. 7-19): Յովհաննէս առաքեալ սիրոյ վրայ այսպիսի շատ ճշմարտութիւններ յայտնելէ զատ աշակերտներուն մէջ ամէնէն աւելի սիրելի եղաւ Յիսուսի, ուստի աշակերտներն ուսուրբերը «սիրոյ առաքեալ» կոչեցին զայն:

4. Առաքինութիւններուն չորրորդն է համեստութիւն որուն օրինակն է Յովսէփ պատանին որ իր գեղեցկութեամբ եղական ու մաքրութեամբ աննման և համեստութեամբ օրինակելի էր:

5. Սրտին աջակողմը, ամէնէն վերը կայ արթնութիւն: Ինչպէս Յովսէփ Գեղեցիկ նշանաւոր է իր համեստութեամբ, Դանիէլ մարգարէ ալ նշանաւոր է իր ժուժկալութեամբ ու բարեպաշտութեամբ և իր պարտականութիւնները կատարելու մէջ արթնութեամբ:

6. Արթնութեան ներքեւ կ'երեւի համբերութիւն որուն օրինակն է Յոռ: Յորի համբերութիւնը ամբողջ աշխարհի ծանօթ է: Ան իր ինչքին ու ստացուածքին, կնոջ ու զաւակներուն և մանաւանդ իր անձին հասնող ամէն տեսակ ցաւերու ու փեղանքերու համբերեց կատարեալ պաղարիւնութեամբ, «Տէրը տուաւ ու Տէրը առաւ, օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը» ըսելով համբերութեան մարմնացումն եղաւ:

7. Եթերորդ առաքինութիւնն է ջանասիրութիւն որուն օրինակն է Մարթա: Տէրոջը ծառայող կիներ

րուն մէջ նշանաւոր էր իր ջանքով, ինչպէս գրուած է աւետարանին մէջ: (Ղուկ. Ժ. 38 — 42)

Եթէ պատկերներուն հինգերորդը բաղդատէք առաջինին հետ, կը տեսնէք նախ թէ խոսքին պատկերին վրայ սրտին ճիշտ կեդրոնը կը գտնուի Սատանայ և անոր շուրջ եօթը մահացու մեղք ու տգեղ գործեր նշանակող եօթը ստորին ու զգուշիկ կենդանիները: Այդ վիճակն ունեցող մարդուն սիրտը Սատանայի որջ կամ բոյն է, այսինքն Սատանայ ինչ ստորնութիւն որ ուզէ՝ այն մարդուն ընել կու տայ: Սակայն նոյն մարդը Աստուծոյ շնորհքով աւետարանի փրկութեան աւետիսին մօտիկ ընելով կը հաւատայ թէ իր մեղքերուն համար Յիսուս Քրիստոս իր անձը մատնեց և Հոգին Սուրբ անոր սրտին ազդելով անկէ կը վանէ Սատանայի տիրապետութիւնը, խաւարը և խաւարի գործերը — այն գէշ բնաւորութիւնները, և մարդն հաւատքով կ'աղօթէ, և անա Սատանայի բոյն եղող սիրտը Աստուծոյ տուն կամ տաճար կ'ըլլայ:

Երկրորդ, եօթը մահացու մեղքերուն ու տգեղ գործերուն տեղ եօթը գովելի ու գեղեցիկ յատկութիւններ կ'անցնին:

Օձի կամ	նախանձի	տեղ	սէր
Սիրամարգի կամ	հպարտութեան	»	խոնարհութիւն
Իշու	» ցանկութեան	»	անբծութիւն
Խոզի	» անժուժկայութեան	»	համեստութիւն
Կրիայի	» ծուլութեան	»	ջանասիրութիւն
Գայլի	» բարկութեան	»	համբերութիւն
Մուկի	» ագահութեան	»	առատամեռ.

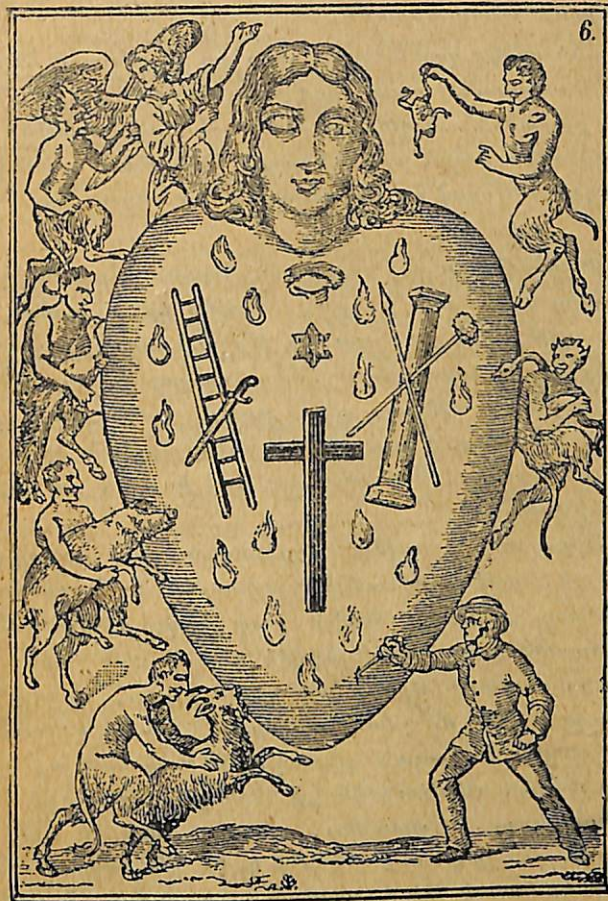
Ո՛րքան երանելի է այն մարդը, որու սիրտը չար յատկութիւններէ մաքրուած ու գեղեցիկ յատկութիւններով զարդարուած է և որու ուրախութիւնը միշտ Տէրոջմով է:

ԱՂՕԹՔ

Ով ամենասուրբ, յաւիտեանական Աստուած, աղբիւր սիրոյ և Հայր մեր ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի, ի՛նչպէս այնքան սիրեցիր մարդիկը որ Յիսուս Քրիստոս միաձին Որդիովդ կենդանացողցիր և ուրախացողցիր զանոնք: Իմ մէջս կ'ուզեա բնակիլ, իմ մէջս կը մնաա և ես քու մէջդ: Դուն ինձի ո՛րչափ մօտ ես և ես քեզի ո՛րչափ մօտ եմ: Ես Աստուծոյ ամէն լրութիւնով պիտի լցուի՞մ (Եփես. Գ. 19), ուրեմն չսիրե՞մ քեզ բոլոր սրտովս ու բոլոր զօրութեամբս: Ո՛հ, այդ սէրը շնորհէ ինձի: Ծնորհէ որ, ինչպէս դուն ամբողջովին սէր ես, ես ալ ամբողջովին սէր ըլլամ: Ծնորհէ որ քու մօտութիւնդ աւելի խորապէս զգամ և քեզի հետ աւելի սերտօրէն միանամ: Ոչ մէկ բան թող բաժնէ զիս քու ձէրէդ: Պահէ սիրտս որ քեզի յաւիտեանական բնական բան ըլլայ: Քեզի քաջէ իմ հոգիս որ միայն քեզ սիրեմ, միայն քեզի պատկանիմ և քեզմէ ուրիշը ոչինչ համառիմ: Ամէն բանի մէջ քեզ միայն տեսնեմ և քեզ միայն գտնեմ: Բոլոր գործերս քեզի համար ըլլան և ինչ որ քաջիմ քեզի համար ըլլայ, այնպէս որ դուն ըլլաս իմ միակ բանս և ամէն բանս, դուն իմ սրտիս Աստուածք և իմ յաւիտեանական բաժինս: Ամէն:

Այս պատկերին մէջ կը տեսնէք թէ Յիսուսի չար-
չարանքին նշանները պակսած, շնորհքի ճառագայթները
մարած, աստղ ու հաւատքը հեռո՞հեռո՞ւ աղօտացած են
սրտին մէջ և կ'սկսին իրենց պայծառութիւնը կորսն-
ցնել: Նշանակութիւնը սա է թէ մարդը գեղեցիկ դոր-
ժերու մէջ թուլցած, անտարբերութեան անձնատուր
եղած, աղօթելէ և արթուն մնալէ դադրած, աշխար-
հային ունայնութիւններու հետեւած և հեռո՞հեռո՞ւ անձ-
նական հաճոյք, հպարտութիւն ու սին հեշտութիւն-
ների հետապնդած է և բնականաբար քիչ անգամ նայած
է խաչուած Փրկչին ու խորհած անոր չարչարանքին
վրայ, որով ան ալ կամաց կամաց ելած է անոր սրտէն:
Մարդուն հոգեւոր ջերմութիւնը մարած և Յիսուսի
հանդէպ շէրը պաղած է: Ծնորհքը ետ քաշուած, հա-
ւատքը կորսուած է: Սրտին մէջ խաւար պատած է ու
ցուրտ կը տիրէ: Մարդը բարոյական ծուլութեան և
անկարութեան ենթարկուած է: Հետեւանքն ի՞նչ
կ'ըլլայ:

Սա կ'ըլլայ որ դաշոյնով մարդ մը, որ աշխարհը
կը ներկայացնէ, դաշոյնը բռնի անոր սիրտը կը մխէ,
ինչու որ բնաւ զօրութիւն, համարձակութիւն, լոյս
ու սէր մնացած չէ հոն: Աշխարհի սպառնալիքէն կը
վախնայ ան և աշխարհի գովեստներէն հրապուրուե-
լով կը խաբուի ու դարձեալ անոր կը նուիրէ իր սէ-
րը: Այն ժամանակ Սատանայ կը վերադառնայ և այն
կենդանիները նորէն կը բերէ ու անոր սրտին մէջ
կ'արձակէ: Մարդն ալ պաղ և աղօթքի մէջ ծոյլ ըլ-
լալով մեղքէ չզգուշանար ու անձը վտանգի կ'ենթար-
կէ: Որովհետեւ հոգեւոր կեանքի պահապան չունի և

Հոգեւոր պայքարին մեջ դարձեալ պաղած և աշխարհի
հրապուրուած մարդուն ներքին վիճակը:

անկարող է թշնամիին դիմադրել, Սատանայ դիւրաւ կը գրաւէ անոր սիրտը:

Հրեշտակը կամ Տէրոջը շնորհքը կ'աշխատի հետա-
ցնել Սատանան, բայց որովհետեւ մարդը դուռը մեղ-
քին բացած է, և ինք արթուն մնալով չաղօթեր ու
անկեղծօրէն չաշխատիր շնորհքի հետ մէկտեղ, մեղքը
և մեղքի միջոցով ալ Սատանայ անոր սիրտը կը մըտ-
նեն:

Փորձութեան մէջ չիյնալու համար ո՛րքան նշա-
նակալից է Յիսուսի խօսքը, «Աղօթք ըրէք, ամէն ա-
տեն աղօթք ըրէք»: Երբ կը թողուի աղօթքը, ամէն
քարիք ալ կը կորսուի: Աղօթքը հոգեւոր շնչառութիւն
է: Երբ շնչառութիւնը տկար ըլլայ, ամէն ինչ կ'ան-
հտի, անօգուտ կ'ըլլայ: Երբ մենք արթուն չըլլանք
կամ քնանանք, Սատանայ կու գայ և որոմ կը ցանէ
ցորենին մէջ:

Սիրտ մը որ արթուն, զինուած ու սպառազին-
ուած չէ, ամէն թշնամիի, աշխարհի և Սատանայի
առջև բաց է: Ուստի հոգիդ թող թափուր չըլլայ Սբ.
պահապաններէն, թող աղօթէ և խաչուած Յիսուսի
նայի անդադար: Երբեք անհոգ մի ըլլար, որպէս զի
անմաքուր բան մը չմտնէ Աստուծոյ տունը և չապա-
կանէ դայն: Հակառակ պարագային Աստուած ալ քեզ
կ'ապականէ: «Արթուն կեցէք, հսկեցէք, վասն զի ձեր
հակառակորդը, Սատանայ, մոնչող առիւծի պէս կը
պտըտի, ու կը փնտռէ թէ ո՛վ կ'լլէ» (Ա. Պետ. Ե. 8):
Ով որ կը կարծէ թէ հաստատուն կեցած է, հոգ թող
տանի որ չիյնայ: Ինչպէս Պօղոս առաքեալ կը պատ-
ուիրէ, պէտք է «Աստուծոյ սպառազինութիւնը» հագ-
նել (Եփես. 2. 12-19), «Վասն զի մեր պատերազմը

արիւնի ու մարմինի հետ չէ, հպա իշխանութիւննե-
րու ու պետութիւններու, և աշխարհի իշխաններուն
հետ, երկնաւորներուն մէջ եղող չար ոգիներուն հետ»,
որ մեզ բուռն նետով կը հետապնդեն: Չարին կրակոտ
նետերը հաւատքի վահանով միայն կրնանք մարել:
Ասոր համար հաւատքը միշտ ամուր ու կենդանի և
սէրը միշտ տաք ու վառ ըլլալու է: Այս ալ կ'ըլլայ՝
Յիսուսը և անոր չարչարանքը աչքէ և սրտէ բնաւ հե-
ռու չպահելով, մեր նայուածքը աշխարհէ և անոր հա-
ճոյքներէն դարձնելով, մեր սիրտը աշխարհային հրա-
պոյրներու առջև փակելով, Աստուծոյ մօտ ըլլալուն
համար միշտ անոր հետ յարաբերութիւն պահելով,
Սուրբ Հոգիին առաջնորդութիւնը շարունակ խնամով
փնտռելով ու անոր յանձնուելով: Երբ Յիսուս, որ հա-
ւատքի հիմն է, սրտէն բաժնուի, հաւատքի ամբողջ
ոյժը, լոյսը և կեանքը կը ջնջուի և սէրը կը պաղի:

ԱՂՕԹՔ

Ով սիրտերը քննող Աստուած, դուք զիս կը քննես
ու կը ճանչնաս, իմ տկարութիւնս ու սրտիս անհաւա-
տարմութիւնը գիտես: Գիտես թէ սէրս պաղ է և հա-
ւատքս տկար: Գիտես թէ ո՛րչափ հակամէտ եմ մեղ-
քի և աշխարհի, թէ սիրտս պահպանելու և անձս ու-
րանալու համար ո՛րչափ կը քաջուիմ ու կը վախճամ
աշխատելէ կատարեալ լրջութեամբ ու բոլոր ուժով սւ-
ղօրութեամբ: Ինծի զօրութիւն պարգեւէ, զիս կենդա-
նացուր և ուղիղ ճամբու մէջ պահէ: Առանց քեզի բան
մը չեմ կրնար ընել: Ով Փրկիչ Աստուած, զիս մի՞թո-
ղուր: Զեռքդ իմ վրայէս մի վերցնէր, եթէ իմ մէջս
չկենաս և զիս չպահպանես, չեմ կրնար ես քու մէջդ

մնալ: Մի թողուր որ իմ մէջս եղած լոյսը մարի, աէրը
պաղի, վստահութիւնը խախտի և հաւատքը մեռնի: Ին-
ծի միշտ նոր զօրութիւն տուր, աղօթելու նոր եռանդ-
ու փափաք: Միշտ քեզի դառնալու համար ուրախու-
թիւն տուր ինծի: Միշտ քեզի նայելու և չարչարան-
քէդ օգտուելու համար զօրութիւն ու կարողութիւն
տուր աչքերուս: Դարձուր աչքերս Սատանայի նայելէ:
Ամէն:

Այն մարդուն արտին վիճակը որ դարձի գալիս վերջ
կրկին ինկած է իր հին մեղքերուն մեջ եւ հիսն
քոյրույի Սասանայի իշխանութեան քալ է:

ՊԱՏՆԵՐ Է.

Այս պատկերը կը ցուցնէ մեղաւորի մը ներքին վիճակը, զոր Յիսուս Առկ. ԺԱ. 24-26 ի մէջ սապէս կը նկարագրէ. «Երբ պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր կը պտըտի, հանգստութիւն կը փնտռէ. ու երբ չգտնէր, կ'ըսէ, Դառնամ նորէն իմ տունս ուրկէ ելայ: Եւ կու գայ մաքրուած ու յարդարուած կը գտնէ զայն: Այն ատեն կ'երթայ, կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին, և այն մարդուն վերջը առաջինէն գէշ կ'ըլլայ»:

Ինչ սոսկալի տեսարան: Այն սրտին մէջ, որ քիչ առաջ Աստուծոյ տունն և Սբ. Հոգիին բնակարանն էր, Սատանայ իր աթոռը դրած է ու դարձեալ կը թագաւորէ: Հին մեղքերը և անոնց աղտեղութիւնը դարձեալ կ'երեւին հոն, զգուելի կենդանիները դարձեալ տեղաւորուած են հոն իբր իրենց բոյնին մէջ: Ինչո՞ւ այսպէս կ'ըլլայ: Պատասխանը սա է. մարդը չգիտեր արժէքը շնորհքին զոր գտաւ, կը մոռնայ թէ մաքրուեցաւ իր հին մեղքերէն, բարեպաշտութեան ու սըրբութեան մէջ չյարատեւեր և ով որ յառաջ չերթար՝ ետ կ'երթայ անշուշտ, անկարելի է անփոփոխ մնալ: Ով որ դռնէն ներս մտնելու համար լրջօրէն չաշխատի, լրջօրէն չքայլէ նեղ ճամբէն, ով որ մեղքը չատէ բոլոր սրտով և աշխարհի ցանկութիւններէն զգուելով չզգուշանայ մեղանչելու նպաստաւոր ամէն պատեհութենէ, Սատանայէ հրապուրուելով մեղքի և աշխարհային ցանկութիւններու թակարդը կ'իյնայ: Այն ժամանակ Պետրոս առաքեալի յիշած առակը կը ճշմարտութիւն անոնց համար թէ «Ծուներ նորէն իր փոխածին կը դառնայ, ու լուսացուած խողով ցելսի մէջ տապալտկելու»:

(Բ Պետ. Բ. 22): Այսինքն անհոգ ու տխմար մարդը նորէն իր հին մեղքերուն մէջ կ'իյնայ և իր կիրքերուն անձնատուր կ'ըլլայ: Սբ. Հոգիին կը փախչի այնպիսիէն, ինչու որ ինչպէս կրնայ պիղծ հոգիի հետ բնակակից ըլլալ: Ինչպէս կրնայ սիրտը նոյն ժամանակ թէ՛ Աստուծոյ տունն և թէ՛ Սատանայի բոյն ըլլալ:

Հրեշտակը կամ շնորհքը յուսահատութեամբ կը քաշուի կ'երթայ: Սակայն թեւերը վերցնելով կը յայտարարէ թէ Տէրը կը խղճայ այն մեղաւորին և կը յորդորէ զայն Յիսուսի սա աղաղակով. «Երանի թէ քու խաղաղութիւնդ գիտնայիր, գիտնայիր թէ Աստուծոյ հայրական գիրկը տակաւին բաց է քեզի համար, ինծի դարձիր և ես քեզի պիտի ողորմիմ»: Սակայն չուզեր ան: Աչքը անամոթաբար աշխարհի ուղղած է, և ոչ յայտնի ու ոչ ծածուկ կերպով կ'ամչնայ մեղքէ ու խայտառակութենէ: Չտեսներ թշուառութիւնը որու անթարկուած է, հաւատքը կորսուած և խղճին աստղը խաւարած է ամբողջովին և սրտին գարշուրիւնը չտեսներ, ինչու որ Սատանայ բոլորովին զայն կուրացուցած է:

Ահա, ով սիրելի հետեւող, եթէ մեղքերդ խոստովանելով ու զղջալով ներում ընդունելէ ետեւ մեղքէ չզգուշանաս Աստուծոյ շնորհքով, ընդհակառակն նորէն մեղքի անձնատուր ըլլաս, քու վիճակդ ասոր պէս առաջինէն աւելի գէշ կ'ըլլայ, ինչու որ Սատանայ, քու մէջդ աւելի կը հաստատուի և մեղքը կ'առատանայ և դուն այլեւս բոլորովին մեղքի ծառայ ու գերի կ'ըլլաս: Ուստի նորէն զգուշացիր այն հին մեղքերէն ու սովորութիւններէն: Քանի որ շնորհք ընդունելով ազատեցար մեղքէ ու Սատանայէ և պատեհազմ հռչա-

կեցիր հպարտութեան, ազահութեան, ցանկութեան ու նախանձու, անժուժկալութեան ու բարկութեան և ծուլութեան դէմ, անոնց ռիսերիմ թշնամին եղիր յաւիտեան և մի թողուր որ նորէն քու ծոցդ մտնեն: Ամէն տեղ ու ամէն կերպով զգուշացիր անոնցմէ և հալածէ զանոնք, ինչու որ կ'ուզեն միշտ քեզի վերադառնալ և իրենց նախկին բնակարանին տիրանալ: Եթէ դուն անոնց տեղ տաս, քու վերջդ առաջինէն աւելի գէշ կ'ըլլայ: Ապաւինէ այն Աստուծոյն որ քեզի կ'օգնէ և կրնայ քեզի յաղթութիւն տալ թշնամիիդ վրայ և, եթէ ինչաս խել, ել ու կռուէ, միայն մի ընդունիր մեղքի հետ հաշտ ըլլալ, այլ միշտ Փրկչիդ զօրաւոր աջին փակիր, ինչու որ ան կարող է և կ'ուզէ քեզի օգնել: Անոր երկայն բազուկը այն սպառազէն թշնամին, Սատանան, վանելով կրնայ որպէս, այսինքն քեզ, անոր ձեռքէն խլել ու ազատել: Արդ ի՞նչպէս կը հաւանիս որ սիրտդ Սատանայի բոյն ըլլայ, քանի որ կրնայ Աստուծոյ տուն ու բնակարան ըլլալ:

Ա.Ղ.ՕԹԳ

Ով Աստուած, Աստուած իմ և Հայր իմ, դուն զիս տեղծեցիր: Ես քու արարածդ եմ: Ով Յիսուս Փրկիչ իմ, ես քուկդ եմ, դուն Աստուծոյ կողմէ իմաստութիւն խաղաղութիւն, սրբութիւն և փրկութիւն եղար ինծի համար: Դուն իմ թէ՛ բարեխօսս ես թէ՛ մեղքի ու Սատանայի գերութեանս մէջ իսկ զիս մեղքէ, մահէ և Սատանայէ ազատելու համար ամէն զօրութեան ու կարողութեան տէր Փրկիչս: Դուն ապառաժներու համար պարգեւներ առիր: Ուստի քանի

որ ես քեզի դէմ ապստամբեցայ, ինծի համար պարգեւ ունիս: Դուն ամէն մեղաւոր կ'ընդունիս, քեզի եկողներէն ոչ մէկը կը մերժես: Ահա ես կու գամ և չնորհք ու ողորմութիւն կը խնդրեմ: Դուն ամէն մարդ փրկել կ'ուզես և կարող ես փրկել: Կորստեան անդունդը ինկողներէն մէկը չկայ որ չազատես կամ չուզես ազատել: Ազատէ զիս մեղքի և Սատանայի գերութենէն: Այլեւս մեղք ու Սատանայ իմ մէջս չբնակին: Սիրտս քուկդ է, դուն զայն քու արիւնովդ ծախու առիր: Քուկդ է, բնաւ ուրիշի մը չես թողուր: Ուստի լոյսդ զրկէ որպէս զի խաւարը փարատի, հոգիդ պարգեւէ որպէս զի Սատանայ փախչի: Ծնորհքդ տուր ինծի, որպէս զի մեղքին ոյժը ջնջուի: Սատանան ոտքերուս տակ կոխտէ և անհետացուր անոր իշխանութիւնը: Ծնորհէ որ ես ազատ ըլլամ: Ամէն:

ՊԱՏԿԵՐ Ը.

Ահա անապաշխար մեղաւորը մահուան անկողինին մէջ պառկած է: Մարմինը ցաւերով լեցուն է և հոգին մահուան երկիւղէն, տրուելիք վճռէն կը սոսկայ: Ամբողջովին լքուած է՝ չհաւատալուն և Տէրն ու Փրկիչը չճանչնալուն համար ամէն օգնութենէ և մխիթարութենէ զուրկ է: Մահը անոր աչքին առջև կեցած կ'սպառնայ յափշտակել անոր ամէն բանը — ուրախութիւն, ստացուածք, պատիւ, և ամէն հաճոյք ու զուարճութիւն: Սատանայ անոր կը ցուցնէ անոր բոլոր մեղքերը: Ինչպէս առաջ մեղքը սիրելի ու գեղեցիկ կը ցուցնէր անոր, հիմա ալ նոյն մեղքերով կը տանջէ անոր խիղճը և մեղքի վարձքը յաւիտենական կորուստ ու յաւիտենական դատապարտութիւն և դժոխքի պատիժը ցոյց կու տայ: Ո՛ր կողմ ալ նայի յուսահատօրէն, սոսկալի ու սարսափելի տեսարաններէ զատ բան մը չտեսներ: Մինչև հիմա քնացող իր խիղճը հաղարապատիկ ուժով արթնցած կը տանջէ զինք դժոխքի սոսկումներով: Դժոխքը և անդունդը բաց և զինք ի սպառ կլլելու պատրաստ կը տեսնէ, այլևս բարի ոչ մէկ բան կը լսէ: Ինչու որ անոր սիրտը շատոնց ի վեր մեղքի պատճառով անզգայ է ամէն բարի ազդեցութեան և խուլ է Աստուծոյ ձայնին: Ան դարձուցած է իր երեսը Սբ. Հոգիէն, չնորհքէ և հրեշտակէն: Ասոր համար Սբ. Հոգին ալ քաշուելով թողած է զայն իր կամաւոր յուսահատութեան մէջ: Այսպէս հոգին փչելով կը գտնէ ինքզինք Յիսուսի աթոռին առջև ու կը լսէ այն Դատաւորին բերանէն, որու խօսքն ու շնորհքը արհամարհեց և արիւնն իր ոտքերուն տակ առաւ ամբողջ իր կեանքին մէջ,

Անասուածին մահը և մեղքի վարձքը:

սա կտրուկ ու անփոփոխ վճիռը, «Մէկդի գնա ինձմէ, ով անիծեալ, այն յաւիտեանական կրակը»:

Այս է մեղքի և աշխարհին ցանկութիւններու վարձքը, Աստուծոյ մերժումը ու դատապարտումը, երկինքէն զրկումը ու Աստուծոյ առջեւէն վտարումը անդունդը, տանջանքի սոսկալի այն վայրը, ուր կրակը չմարեր և որդը չմեռնիր:

Ո՛հ, ո՛րչափ մարդիկ յաւիտեանական այդ կորուստին կը դիմեն արագութեամբ: Ո՛րչափ մարդիկ կ'ուզեն հաւատացեալ ու Քրիստոնեայ կոչուիլ, բայց անձնական կիրքերու, անմաքուր փափաքներու, վատ հակումներու կը ծագայեն և ազահութեան, շռայլութեան, հպարտութեան ու ամբարտաւանութեան, նախանձու և գինովութեան ու ամէն տեսակ ստորնութեան անձնատուր կ'ըլլան: Ասոնք կարելի է երբեմն իրենց մեղքերը կը խոստովանին ու կ'ապաշխարեն, բայց իրենց ապաշխարանքը անձի բարեկարգման համար չէ, այլ լոկ սովորութեան համար, ուստի դարձեալ կը մեղանշեն ու իրենց չար սովորութիւններուն մէջ կը մնան: Դարձեալ կ'ապաշխարեն ու կը մեղանշեն և մինչեւ վերջը այսպէս կը շարունակեն առանց փոխուելու, առանց բոլոր սրտով զղջալու, բոլոր հոգով Յիսուսի յանձնուելու և անկեղծօրէն անոր շնորհքն ու ողորմութիւնը խնդրելու: Կը շարունակեն իրենց մեղքերը խոստովանիլ ու ապաշխարել, մարդոց քարոզել, խրատի ունկնդրել և ուրիշ կրօնական պաշտամունքի ու արարողութիւններու մասնակցիլ: Սակայն այս ամէնը կրնան արտաքին բաներ ըլլալ և իրենք իսկապէս մեղքի ծառայ, աշխարհասէր և Սատանայի գերի ըլլալ: Այսպիսիներ կրօնական համայնքներու

և պաշտամունքներու մասնակցելով իբր թէ սրտի փոփոխման, բարքի ազնուացման ու հոգիի նորոգման, պէտք չունին, հետզհետէ աւելի կը մխրձին մեղքի մէջ և յանկարծ մահը վերջ կու տայ իրենց կեանքին և մարմնաւոր բաներ ցանած ըլլալով կորուստ կը հնձեն, ինչու որ «Ինչ որ մարդ կը սերմանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ»:

Արդարեւ շատ սոսկալի է մահն անօնց որ շնորհքն ունեցան բայց չպահեցին. Յիսուսը ճանչցան, բայց անոր մէջ չմնացին, այլ ուրանալով աշխարհի և մեղքի անձնատուր եղան: Անոնց համար սապէս կ'ըսուի Եբր. 2. 4-6 համարներուն մէջ. «Անհար է մէկ անգամ լուսաւորուածներուն, որոնք երկնաւոր պարգեւին համը առին, ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդ եղան, և Աստուծոյ բարի խօսքին ու գալու աշխարհին զօրութիւններուն համը առին, եթէ իյնան՝ նորէն ապաշխարութիւնով նորոգուելի. որովհետեւ կրկին Աստուծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց անձին, ու կը խայտառակեն»: Ո՛հ, ով մեղաւորներ, դուք որ անձնական հակումներու անձնատուր եղած էք, երանի՜ թէ գիտնայիք թէ ի՛նչ է ձեր սիրածը: Ինչու որ ձեր սիրածը մահն ու կորուստն է: Ժամանակ պիտի գայ որ ձեզի սիրելի թուածը ձեզ պիտի պատժէ: Ձեր ծուռ ճամբան նկատի առնելով չարը ատեցէք: Անձնական կիրքն ու մեղքը թողուցէք: Ասոնք ձեր կորուստն են: Ձեր բարի Հովուին, Յիսուսի, սիրալիբ կոչը լսեցէք. «Ինձի եկէք, և իմ արիւնս կը մաքրէ ձեզ ձեր մեղքերէն, ես ձեզի թողութիւն կու տամ, ձեզ երկնային կ'ընեմ: Ես իմ ոչխարներուս յաւիտեանական կեանք կու տամ»: Այս ձեր բարեգութ Հովուին ձայն

նին դէմ ձեր սիրտերը մի խտացնէք, որպէս զի օր մը չլսէք դատաւորին որոտուն սա ձայնը. «Մէկդի գացէք ինձմէ, անխոնարհներ, յաւիտենական կրակը:» Սոսկալի է կենդանի Աստուծոյ ձեռքն իյնալ:

ԱՂՕԹՔ

Ով Աստուած, դուն արդար ես, քու բոլոր դատաստաններդ արդար են: Քու քովդ աչառութիւն չկայ: Ամէնուն իրենց գործերուն համեմատ կը հատուցանես: Ան որ չապաշխարեր, չհաւատար քու խօսքիդ ու զայն չպահներ, արդէն իսկ դատապարտուած է, կեանք պիտի չտեսնէ, յաւիտեան մահուան մէջ պիտի մնայ: Դուն բարեպաշտներու և հաւատացեալներու բարի և ողորմած ես, իսկ անդարձ, անապաշխար մեղաւորներու սոսկալի ես: Ով Տէր ու Փրկիչ, դուն զիս մեղքէ, մահէ և դժոխքէ ազատեցիր: Ինծի զօրութիւն տուր որ սիրտս ժամանակին պարպեմ մեղքէ և ամբողջովին քեզի դառնամ: Զիս արթնցուր որ մեղքէ ազատուելով ապրիմ, սիրտս կոտրէ որ կատարեալ անկեղծութեամբ ապաշխարեմ, Հոգիիդ առաջնորդութեան հպատակիմ և նոր մարդ ըլլալով քեզի համար միայն ապրիմ ու մեռնիմ: Ամէն:

ՊԱՏԿԵՐ Թ

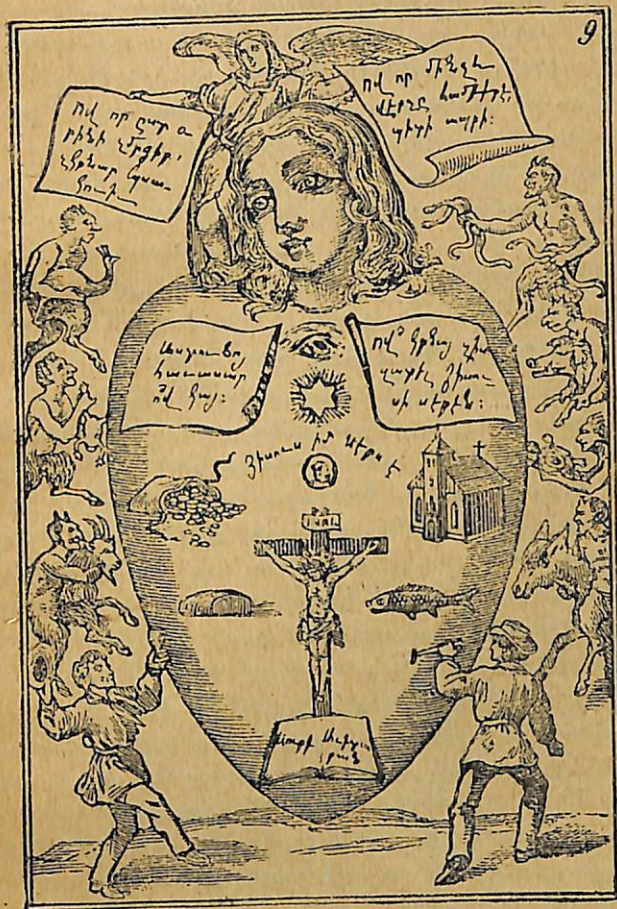
Այս պատկերին մէջ կը տեսնէք թէ Քրիստոնէին սիրտը ամէն կողմէ պաշարուած է թշնամիով: Սատանայ և մեղք միշտ կը հսկեն ու կ'աշխատին իրենց առաջին իշխանութիւնը վերահաստատել սրտին մէջ: Աշխարհը ներկայացնելու համար վարի կողմը երկու մարդ կայ: Մէկը գաւաթ մը մատուցանելով անձնական կիրքերու և աշխարհային զեղխութիւններու կը հրաւիրէ Քրիստոնեան: Միւսը դաշոյնով կ'սպառնայ և հարստահարութեան, նախատանքի և այլ բռնի միջոցներով կ'արգիլէ զայն ուղղութիւն ընել և կը յորդորէ անտարբեր կեանք մը վարել:

Այս կեանքին մէջ Քրիստոնեան միշտ պատերազմելու է մարմնաւոր ցանկութիւններու, աշխարհի և Սատանայի դէմ, որոնք փրկութեան թշնամիներն են: Երբ սիրտը անոնց դէմ զինուած ու սպառազինուած ըլլայ, անոնք չեն կրնար յաղթել: Պատկերին վերի կողմը նկարուած հրեշտակը միշտ յիշեցնելով «Եթէ մէկը մրցի, չպսակուիր՝ եթէ ըստ օրինի չմրցի» (Բ տիմ. Բ. 5) և «Ով որ մինչև վերջը համբերէ, ան պիտի ապրի» (Մատ. Ժ. 22) խօսքերը, կը խրախուսէ զայն պայքարիլ ու յարաեւել:

Սրտին մէջ աստղին պայծառ ու գեղեցիկ լոյսը անոր հաւատքին կենդանութեան նշան է: Ա. Յովն. Ե. 4 ի մէջ գրուած է, «Այս է յաղթութիւնը որ շախարհի կը յաղթէ, այսինքն հաւատքը»: Մարդը բոլորովին Աստուծոյ կը վստահի, ուստի սրտին մէկ կողմը գրուած է «Աստուծոյ պէս ո՞վ կայ: Աստուած ինձի հետ է: Անով կարող եմ ամէն բանի յաղթել: Աստուծոյ շնորհքը հերիք է ինծի»: Սրտին միւս կողմն

ալ գրուած է. «Ո՞վ պիտի դատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն. տառապանքը, կամ նեղութիւնը, կամ հալածանքը, կամ սո՞վը, կամ մերկութիւնը, կամ վտանգը, կամ սո՞ւրը: Հապա այս ամէն բաներուն մէջ ա՛լ աւելի յաղթող կ'ըլլանք անով որ մեզ սիրեց» (Հռով. Ը. 35, 37): Հաւատքն ու սէրն ալ սրտին վերեւ մնալով կը զօրացնեն մարդը բարութեան մէջ:

Սրտին մէջտեղը խարխիս մը կայ և անոր կապուած է խաչ մը, որու շուրջ գրուած է «Յիսուս իմ սէրս է:» Խարխիսը «Յոյս» կը նշանակէ, խաչն ալ կը ցուցնէ թէ Յիսուս Քրիստոս Աստուածային նախախնամութեամբ իր անձը խաչին վրայ պատարագ մատուց, որպէս զի մեր մեղաց քաւութիւն ըլլայ, և մենք մեղքէ ազատուելով յաւիտենական կեանք ընդունինք: Կը ցուցնէ նաև Տէրունական ընթրիքը որ այս փրկութիւնն ու կեանքը կը յայտնէ: Ինչու որ մեր յաւիտենական կեանքը մեր սա հաւատքէն է թէ Յիսուս մեզի համար իր անձը մատնեց, և Քրիստոսեան Աստուծոյ ծրագրով կատարուած այս գործը, այսինքն մեր փրկութեան համար Յիսուսի պատարագութիւնը, փրկութեան միակ միջոց կը համարի և անոր հաւատալը յաւիտենական կեանքի պայման: Ինչպէս մարմնի կեանքը նիւթական սնունդով կ'ըլլայ, և հոգիին կեանքը հոգեւոր սնունդով, նոյնպէս աշխարհի կեանք տուող երկնային ճշմարիտ կերակուրն ալ Յիսուս է: Ուստի Քրիստոսեան միշտ այն ճշմարիտ կերակուրին անօթի է և այն կեանքի ջուրին ծարաւի, այսինքն ամէն օր կ'ուզէ աւելի կարօտով փնտռել Տէր Յիսուսը, զգալ անոր սէրը, սորվիլ թէ ինչպէս մեզի համար նախատուեցաւ, սերտել ու կատարել անոր պատուէր-

Ասիկա ներքին վիճակն է այն Քրիստոնեային որ մեղքի դեմ պայքարին մեջ եւ քառեպաշտ գործերու մեջ միևնույն վերջը հասնասուն կը մնայ:

ները և ճշմարտութեան աւելի խորապէս վերահասու
ըլլալ: Օրէ օր կը ջանայ հաւատքով աւելի խոր յա-
րաքերութիւն ունենալ ու միանալ իր Փրկչին հետ
ինչպէս կ'ըսէ Յիսուս, «Աստուծոյ տրուած հացը այն
է որ երկինքէն կ'իջնէ, ու աշխարհի կեանք կու տայ:
Ես եմ կենաց հացը, ան որ ինծի կու գայ, երբեք պի-
տի չանօթեանայ, և ան որ ինծի կը հաւատայ, պիտի
չծարաւի» (Յովհ. 2. 33, 35): Դարձեալ, «Ով որ իմ
մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խմէ, յաւիտենական
կեանք կ'ունենայ, ու ես անոր յարութիւն առնել
պիտի տամ վերջին օրը» (Յովհ. 2. 55):

Յետոյ պատկերին մէջ կը տեսնէք խաչուած Յի-
սուսը և բաց գիրք մը, աւետարանը, ինչու որ ճշմա-
րիտ Գրիստոնէին ամէնէն սիրելի զբաղումը և սրտին
ամէնէն խորթելի կիրակունքն է խոկալ Աստուծոյ
խօսքին, Սբ. գիրքին, վրայ որ կը պատմէ թէ Յիսուս
չարչարուեցաւ ու մեղի համար իր անձը մատնեց:
Ինչու որ հոգին անով կը կենդանանայ, անով զօրու-
թիւն կ'ստանայ մեղքի, Սատանայի և փորձութիւն-
ներու դէմ դնելու և կ'սպառազինուի: Ան որու սրտին
մէջ Յիսուս հաստատուած չէ, թէեւ կ'ապրի, մեռած
է: Ան որ Աստուծոյ խօսքը, Սբ. գիրքը, ամէն գիր-
քէ աւելի չսիրեր, չկարդար ու չուսումնասիրեր, ամէն
գիտութեանէ գերիվեր չհամարեր ու իր կեանքին ու
գործին առաջնորդ և ուղեցոյց չըներ, այսպիսին եթէ
բարոյապէս մեռած ու մերժուած ալ չէ, հոգեւորապէս
վտանգաւոր հիւանդ է:

Վերջապէս երկրպագութեան տեղ մը, եկեղեցի մը,
դրամի բաց քսակ մը և հաց ու ձուկ կը տեսնենք: Եկե-
ղեցին կը ցուցնէ թէ մարդը կը սիրէ աղօթել, միշտ

կ'աղօթէ, թէ՛ հրապարակաւ ուրիշ հաւատացեալնե-
րու հետ, թէ առանձին իր սենեակին մէջ ի ծածուկ
և թէ ամէն ուր որ կ'երթայ կամ կը նստի: Աստուծոյ
հետ կը հաղորդակցի, անոր հետ կ'ապրի, անոր հետ
կը քալէ, անոր ներկայութեան համար կ'ուրախանայ,
անոր անձնատուր կ'ըլլայ և անոր մէջ կը կենայ:
Առանց աղօթքի ոչ մէկը արդար ու բարեպաշտ կ'ըլ-
լայ, սիրոյ և հաւատքի մէջ կը մնայ:

Դրամի բաց քսակը անոր բարեգործութեան ու
բարեսիրութեան նշան է: Կը ցուցնէ թէ ան կը կռուի
ազահութեան դէմ, իր կարողութեան չափով ամէն
յօժարութեամբ իր ստացուածքէն կու տայ կարօտեալ-
ներուն և իր սիրտը հեղհեղէ կը զատէ երկրաւոր
բաներու հետ կապուելէն: Գիտէ թէ զեղխութիւն,
չոայլութիւն և անժուժկալութիւն և այսպիսի վատ
մեղքեր լքող անձեր յետոյ գաղտնապէս ազահութեան,
դրամապաշտութեան անձնատուր կ'ըլլան, այլեւայլ
պատրուակներով կը մոռնան ուրիշներու բարիք ու
օգնութիւն ընել, և Սատանայի որոգայթը կ'իյնան
աւելի գէշ կերպով:

Հացն ու ձուկը անոր ժուժկալութիւնն ու սակա-
ւապետութիւնը կը ցուցնեն: Այսինքն անձնական
կիրքերը զօրացնող, հոգին տկարացնող և Աստուա-
ծապաշտութիւն ու բարեպաշտութիւն թուլցնող կե-
րուխումէ ու զեղխութեանէ զգուշացող մարդիկ կը ցուց-
նեն: Հաստատամիտ Գրիստոնեան այսպիսի գէնքերով
կը զինուի և երբեք այդ գէնքերը չթողլով ամէն թշնա-
միի—աշխարհի, Սատանայի և անձի—կը յաղթէ ու կը
պահպանէ իր գիրքը:

Ով սիրելի Փրկիչ, երբ դուն իմս ես, ուրիշ բան մը պէտք չըլլար ինծի երկինքի մէջ և երկրի վրայ: Իմ մէջս կեցիր, և տուր որ ես քու մէջդ կենամ: Այն ատեն պտղատու որթի ճիւղ մը կ'ըլլամ: Առանց քեզի բան մը չեմ կրնար ընել: Իմ հաւատքս միշտ աւելցուր, որպէս զի քեզ ու ամենակարող զօրութիւնդ հասկնամ ու քեզմով ամէն բանի յաղթեմ: Քու սէրդ աւելնայ իմ մէջս, դուն իմ ամբողջ սիրտս քու սիրովդ վառէ, որպէս զի ես, ով փառաւորեալ Տէր, ամէն բանէ աւելի քեզ, միայն քեզ սիրեմ և ուրիշ սիրուն ու գեղեցիկ ոչ մէկ բան սիրոյս արժանի գտնեմ: Այնպիսի շնորհք ու հաստատամտութիւն տուր ինծի, որ միայն քեզմէ կու դան: Ոչ մէկ բան թող զատէ զիս քու սէրէդ: Քու խաչդ, մահդ ու մահուանդ յիշատակը թող իմ սիրոյս ու անձնութեանս անուանուի ըլլան: Զիս քեզի հետ միացուր անբաժանելի կերպով: Հիմա պարգեւէ ինծի այն կեանքը զոր խոստացար դուն և սրտիս մէջ բնակէ հաւատքով (Եփես. Գ. 14—21): Զօրութեամբ ու կեանքով լեցուն խօսքդ թող զիս ամէն օր արթուն պահէ պայքարի, համբերութեան ու հաւատարմութեան մէջ, և լուսաւորէ, զօրացնէ և զգուշացնէ զիս: Ամբողջ սիրտս, ամէն հակամտութիւններս, փափաքներս ու խորհուրդներս քեզի նուիրուին: Տուր որ ոչ թէ քանի մը դէշ հակումներու և փափաքներու դէմ միայն մաքառիմ, այլ՝ ազահաւթեան, ցանկութեան, նախանձու, ուրիշներու վնասին վրայ խնդալու, հպարտութեան, բարկութեան, վրէժխնդրութեան, ծուլութեան ու զեղխութեան նման մահացու ամէն չարութեան դէմ: Տուր որ անդադար աղօթելով մաքառիմ ու յաղթեմ և քեզի հաւատարիմ մնալով միշտ քեզմէ նոր զօրութիւն ստանամ: Ամէն:

Հաւատքի և բարեպաշտութեան մէջ մինչև վերջը յարատեւող մարդն անա իր օրհասի ժամուն ուրախ ու սփոփուած կը պառկի իր մահուան անկողինին մէջ: Մահէ ու պատիժէ չվախնար, ինչու որ ատենք ունէ վերաբերութիւն չունին անոր հետ, ինչպէս Յիսուս ինք կ'ըսէ, «Ան որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ, և կը հաւատայ անոր որ զիս զրկեց, յաւիտենական կեանք ունի, ու դատապարտութեան տակ չիյնար, հապա մահուանէ դէպի կեանք անցած է» (Յովհ. Ե. 24):

Անա արդարը Աստուծոյ շնորհքը և մեղքերու թողութիւն ստանալուն համար կը պառկի հանգիստ սրտով: Խաչուած Յիսուս անոր անկողինին գլուխն է: Անոր ամբողջ սէրն ու վստահութիւնը խաչուած Յիսուսի վրայ է, զոր ամբողջ կեանքին մէջ սրտին մէջ կը կրէր և որ հիմա մահուան ժամուն անոր միակ յոյսն ու ապաւէնն է: Ներքին խաղաղութիւն, Աստուածային մխիթարութիւն և սրտին մէջ բնակող Հոգիին սուրբ օծումը կը փայլին անոր ժպտուն դէմքէն: Անոր աչքերն ու սիրտը դէպ ի երկինք ուղղուած են: Անոր նայուածքը կարծես կ'ըսէ, «Ես կ'ուզեմ մարմինի հոգէն ազատիլ և Յիսուսի քով ըլլալ:» Աստուծոյ հրեշտակը անոր վերջին շունչին կ'սպասէ Աստուծոյ քով տանելու համար անոր հոգին: Վերջապէս անոր հոգին մարմնի կապէն և մահուան կապանքէն ազատելով կը թռչին Փրկչին քով զոր կը սիրէր և որու կը յուսար ու կը հաւատար հոս առանց տեսնելու: Յիսուս իր թեւերը բանալով կ'ըսէ, «Ով բարի ու հաւատարիմ ծառայ, որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ եղար,

քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցնեմ. մտիր քու Տէրոջդ ուրախութեան մէջ (Մատ. ԻԵ. 21):

Սատանայ խայտառակ ըլլալով կը փախչի: Ո՞վ կրնայ նկարագրել թէ ի՞նչ մեծ ուրախութիւն է Տէրը երես առ երես տեսնել, փառքով ու երջանկութեամբ անոր նմանիլ: Ահա այսպէս կը մեռնի աշխարհի և Սատանայի դէմ հաստատամտութեամբ կռուող արդար ու հաւատացեալ Քրիստոնեան: Բարեպաշտներու չարչարանքը և պայքարը այսպիսի գեղեցիկ վախճան կ'ունենայ:

Երանի թէ այս գեղեցիկ վախճանը ամէն մարդ խրախուսէ միշտ հաւատալ, միշտ պայքարիլ, հաստատ կենալ, նեղ դռնէն մտնել և խաղաղութեամբ չուկէտն հասնելու համար ամէն ջանք ի գործ դնել ամենայն յարատեւութեամբ, ինչու որ անդին փառապատկ ու անանց և անթերի ժառանգութիւն մը կ'սպասէ:

ԱՂՕԹՔ

Ով Տէր Յիսուս, սրտիս ի՞նչ ուրախութիւն է որ դուն մահուան ժամուն սրտիս մէջ ու անկողնիս քով պիտի ըլլաս ու զիս մխիթարես: Այն ատեն ո՞վ զիս անհանգիստ պիտի ընէ, կամ դատապարտէ: Իմ մեղքերս, դուն ինծի ներքեցիր անոնց համար, զիս անպարտ հռչակեցիր, թանկագին արիւնովդ լուացիր, մաքրեցիր ու սրբեցիր: Սատանա՞ն: Ոչ, դուն անոր յաղթեցիր, անոր զօրութիւնը ջնջեցիր: Յորչափ ես քու պաշտպանութեանդ տակ ըլլամ, ինծի դէմ բան մը չկրնար ընել: Դուն ինծի համար քու անձղ մատնեցիր, մեռելներէն յարութիւն առնելով Աստուծոյ աջ կողմը նստար, և ինծի համար հոն կը բարեխօսես (Հոով. Բ. 34): Ուրեմն, ով Յիսուս, շնորհէ որ ես

Բարեպաշտ և արդար մարդուն մահը:

միայն քեզի համար ապրիմ, քեզի համար մեռնիմ: Շնորհէ որ քեզմէ զատ ամէն բանի հետ իմ յարաբերութիւնս կտրեմ, սիրտս ալ իր յարաբերութիւնը կտրէ ամէն բանի հետ որ պատրաստ է ինծի հետ մեռնիլ քեզի համար: Քու երկնաւոր ու յաւիտենական թագաւորութեանդ համար սէր ու եռանդ արթնցուր իմ մէջս որ իմ ընթացքս երկնից մէջ արձանագրուի իբր արժանի այն Աստուծոյն որու կը ծառայեմ և անոր ժողովրդին:

Այն օրհնեալ յոյսը թէ վերջը քու քովդ պիտի ըլլամ՝ թող միշտ ոգեւորէ զիս առանց յոգնելու բարիք գործել հոս, որպէս զի օր մը հոն անդադար հընձեմ: Նաեւ շնորհէ որ քու վրադ իմ վստահութիւնս, սուրբ պատարագիդ, ողորմութեանդ և սիրոյդ վրայ իմ հաւատքս չխախտի բնաւ, և միշտ ապաւինիմ քու չարչարանքիդ, մահուանդ աննման ու յաւիտենական գոհիդ, որ ինծի համար քու անձդ տուիր և հիմա կենդանի ես յաւիտեան: Ամէն:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0160617

ՀԵՏԵԼԵԱՂ ՆՈՐ զԻՐԵՐԸ ԿՐ յԱՆՃՆԱՐԱՐՈՒԻՆ
ՐՆԻՔԵՐԳՈՂՆԵՐՈՒ

	Դա
Հախառակ Ուղիներ	3
Էսկարի Բարի Լուր	2
Աղջիկներու Յասակ Պատմութիւններ	4
Մանուկի Երգ	2
Ամհնօրեայ Լոյս — Առատ	5
Ամհնօրեայ Լոյս — Երկիր	5